

Examenopdracht Volkscultuur 2de jaar Toeristisch gids : 2007-2008

In opdracht van prof . Dr. Hans Gijbels

De Sint Rochuskapel in Zutendaal

Brouns Paulette

Geschiedenis van Zutendaal en zijn kerstening in een notendop

Zutendaal, een klein, idyllisch dorp met 9 gehuchten ligt op de grens van het kempens plateau en Haspengouw. Het wordt nu het “*groenste snoepje*” van Limburg genoemd omwille van zijn uitgestrekte bossen (± 1.560 ha), die het dankt aan de mijnindustrie. Dit was ooit anders.

Rochuskapel in Zutendaal

Brouns Paulette

In het eerste millennium van onze tijdrekening bestond Zutendaal uit zandheuvelds en woeste heivlakten, die begroeid waren met jeneverboomjes en brem. Van dennenbomen was er toen nog geen sprake. In de valleien vond men struikgewas met hier en daar enkele berken en elzen. In de laagvlakten waren er verschillende beekjes, moerassige weiden en vennen (wijers). De opkomst van de mijnen zorgde ervoor dat er verandering kwam in het uitzicht van de streek. Men gebruikte dennenhout als stuthout in de mijngangen. Dennenhout diende ook voor de veiligheid van de mijnwerkers omdat men aan het gekraak van het dennenhout kon horen als er instortingsgevaar dreigde.

Iedereen ging plots zijn eigendom bebossen en binnen enkele decennia veranderde het hele heide en vennengebied van Zutendaal in één groot dennenbos. Tegenwoordig dunt men de dennen uit en laat men de natuurlijke groei van loofbomen zoals berken eiken en beuken zijn gang gaan en krijgen we hier terug loofbossen, waardoor het uitzicht in de toekomst afwisselender zal worden.

Waar Zutendaal aanvankelijk Zuurbroek genoemd werd omwille van de zure moerasgronden veranderde het in de Middeleeuwen van naam (tussen 1352 en 1421).

Zutendaal behoorde evenals een groot deel van onze provincie tot het graafschap Loon en dit tot in 1366 en ging nadien over naar het Prins bisdom Luik. Uit overlevering blijkt dat de graven van Loon in Zutendaal een jachtverblijf hadden, waarschijnlijk op de plaats waar nu de huidige pastorie staat. Het schijnt ook het favoriet verblijfsoord geweest te zijn van Graaf Arnold V. Van hem zou de uitspraak zijn “komt tot mij in het zoete dal”.

¹

Zutendaal heeft net als alle andere Loonse steden te lijden gehad van voorbijtrekkende legers. Zowel Spanjaarden, Fransen als Nederlanders hebben hier strijd gevoerd. Eind 18de E werd Zutendaal tijdens de vrede van Luneville bij Frankrijk gevoegd, terwijl het in 1815 samen met de andere Zuid-Nederlandse provincies aan koning Willem I werd toegewezen. In 1830, bij het ontstaan van België wordt het een gemeente in de provincie Limburg. De kerstening van Zutendaal is naar alle waarschijnlijkheid gebeurd onder invloed van het stift van Munsterbilzen, dat door H Lambertus en de H Landrada gesticht werd in de 8de E. Van hieruit begon de geloofsverkondiging over heel de streek en ook in (dan nog)Zuurbroek. De eerste kapel, die in dit weinig bevolkte gebied werd opgericht was gewijd aan “Maria ten hemel opgenomen”. Later werd deze kapel dan parochiekerk .

De graven van Loon waren ook eigenaar van alle kerkelijke goederen en hadden ook de patronaatsrechten. Dit duurde tot 1304 als de graaf de parochie afstaat aan de Norbertijnenabdij van Averbode en dit werd zelfs schriftelijk vastgelegd. De Norbertijnen of Witheren bleven in Zutendaal tot 1831.

Zutendaal is sinds eeuwen een bedevaartsoord. Sinds ongeveer 1500 kent men miraculeuze krachten toe aan het O- L vrouwenbeeld van Zutendaal en men komt van heinde en verre om O.L.Vrouw “heil der zieken” te vereren, vooral in de maanden mei en augustus(15 augustus feest van Maria ten hemel opneming). Dat Zutendaal een erg Rooms katholiek dorp is(of geweest is) merkt men aan de vele kapelletjes, die men overal in elk gehucht en op kruising van wegen aantreft. De hoofdkerk in Zutendaal is gewijd aan OL Vrouw. Dat de volksdevotie

¹

Theo Vandebek Uitgave van de heemkundige kring Zutendaal 1980 “ *Uit de geschiedenis van Zutendaal*” : p26 tot 28,.

vooral aan Maria is toegewijd merken we nog steeds aan de talrijke Lieve – vrouwenbeelden in nissen, aan bomen of in gevels van huizen, talrijke kapelletjes, een Mariapark met 5 rozenkranskapelletjes en de voornaamste “de grot van Wiemesmeer”. De aanwezigheid van de Norbertijnen zal daar ook wel een grote rol in gespeeld hebben, aangezien zij sinds hun ontstaan onder het patronaat van O.L.Vrouw staan en zij fervente verspreiders van Mariale devoties waren. Vanaf de 17de E zijn zij degenen, die een vooraanstaande rol hebben gespeeld in de bouw van de verschillende Mariakapellen.¹ Dat zal in Zutendaal niet anders geweest zijn. De naamsverandering van Seurbroek in Zutendaal kan ook verklaard worden aan de hand van de vurige Mariadevotie.

De tweede patroonheilige van Zutendaal is de H Rochus. In Gewaai werd ter ere van Sint Rochus in 1635 een kapel gebouwd. Zij is tevens de oudste en voornaamste kapel van Zutendaal.

Wie was deze Heilige en waarom wordt hij vereerd in Zutendaal?

De legende van Sint Rochus

Sint Rochus werd in het Franse Montpellier geboren in 1298 uit godvruchtige, welstellende edele ouders. Hij werd geboren met een rode plek in de vorm van een kruis op zijn borst. Zijn ouders stierven als hij nog zeer jong was. Tijdens zijn adolescentie vond hij dat hij geprivilegieerd was als hij de armoede rondom zich zag. Dan besloot hij zijn hele fortuin aan de armen te geven en vertrok op pelgrimstocht naar Rome. Op zijn pelgrimstocht naar en in Rome wijdde hij zich volledig aan het verzorgen van zieken. Hij bleek over wonderbare gaven te beschikken waardoor veel zieken, vooral de pestlijders door hem in het teken van het kruis konden worden genezen.

Terwijl hij zo voor de zieken zorgde werd hijzelf besmet met de pestbaciël. Hij besloot terug te keren naar Frankrijk. De legende vertelt dat hij zich verschool in een hut in het bos omdat hij niemand wilde tot last zijn en niemand wilde besmetten. De hond van een zekere Gothard bracht hem dagelijks een stuk brood. Deze Gothard was zo onder de indruk van de generositeit van Rochus dat hij hem verzorgde en als Rochus genezen was bekeerde Gothard zich tot hetzelfde soort leven van ascese en hulpvaardigheid. Rochus keerde terug naar Montpellier. Hij herkende zijn stad haast niet meer door de burgeroorlog, die er woedde. Overal waren er soldaten en oorlogsgeweld. Maar ook hem herkende men niet meer en men verdacht hem van spionage. Hij werd gevangen genomen en opgesloten. Hij verzweg zijn edele afkomst en verbleef nog 5 jaar in de gevangenis waar hij uitgeput door de ontberingen en totaal verwaarloosd overleed in 1327. Volgens de legende zou het miraculeuze kruis op zijn borst alsook een soort paspoort dat op hem gevonden werd hebben gediend om hem te identificeren.

Als in 1414, gedurende het concilie van Konstanz, de pest uitbreekt in de stad, raden de kerkvorsten aan om te bidden en een processie te houden ter ere van Sint Rochus.

Onmiddellijk houdt de pestepidemie op. Volgens Wadding zouden zijn vermeende relieken naar Venetië zijn overgebracht, waar ze nog steeds vereerd worden. De verering van Sint Rochus breidde zich snel uit in de 15de E via de Venetiaanse handel en via de verschillende

---

¹ Hans Geybels, *kapellen in Vlaanderen* Davidsfonds Leuven 2006 p 160-161

pestepidemie, die zich overal verspreidde.² Vooral de Franciscanen zouden zich sterk hebben ingespannen hebben om de Rochusverering te verspreiden over Europa.³ In Frankrijk bracht men zelfs de letters V.S.R.(vive Saint Roche) aan op de huizen omdat men dacht hiermee de pest af te weren.⁴

Sint Rochus behoort tot de noodhelpers. Hij wordt afgebeeld met een wonde boven de knie en een hond naast hem. Meestal draagt hij een pelgrimsstaf met een kalebas, een korte pelgrimsmantel, knapzak, hoed en meestal zie je op zijn bovenbeen de pestbuil. Hij wordt ofwel afgebeeld met een opvallend kleed of hij heft zijn kleed een stukje op en wijst naar de pestbuil.

Rochus behoort tot de groep van zesendertig heiligen, die helpen bij onbekende ziekten. Dat betekent dat men de ziekte nergens kan thuisbrengen of de pijnen, waar men de oorzaken niet van kent. Rochus wordt vooral aanbeden bij de volgende ziektes: pest of de zwarte dood, cholera, longziektes, tuberculose, tyfus, en eveneens tegen pijn in de voeten, knieën en benen, ook tegen allerlei ongelukken, veepest en hondsdoelheid..... Vooral tijdens pest- en choleraepidemies keert de bevolking zich tot Sint Rochus voor hulp en genezing.

Ook Zutendaal en omstreken heeft af te rekenen met de pestepidemie. De grote pestepidemie uit de 14de/15de E, die Europa teisterde zal naar alle waarschijnlijkheid ook in Zutendaal gewoed hebben. Aangezien Luik en zijn omgeving één van de zwaarst getroffen gebieden was in het Duitse Rijk. Volgens het artikel van Raymond Lambie vinden we in het Rijksarchief in Hasselt (Zutendaal kerk nr 17) de eerste gegevens, die verwijzen naar de pest.⁵

In Zutendaal brak in het begin van de 17de E opnieuw de pest uit. Ganse families stierven aan deze vreselijke ziekte. Het was zelfs zo erg dat pastoor Sauwen in het dodenregister een doodshoofd tekende en erbij schreef “de zwarte pest woedde hevig.⁶

In het gehucht Gewaai waren ook Paulus Naben⁷ en zijn echtgenote Maria Martens aangetast door deze vreselijke ziekte. Vele leden van hun familie waren al gestorven aan de pest. Zij beloofden een kapel te bouwen als zij zouden genezen. Paulus genas maar zijn vrouw stierf een jaar later aan een andere ziekte (naar men zegt). Paulus Naben hield zijn belofte en bouwde de kapel op de hoek van de kerkweg (nu Sint Rochusstraat) en de weg naar de Besmer (nu Maastrichterstraat) in het jaar 1635. Het zou één voor die tijd vrij grote kapel worden met 2 spitsboogvensters in de zijgevels en een plafond bestaande uit ribgewelven in

---

² Wadding Annales min (Rome,1731), VII, 70;IX,251; Acta SS.(Venice, 1752), 16 August; Gregory Cleary www.catholicity.com/encyclopedia/r/roch,Saint.html

³ A. Van den Akker s.j.Rochus van Montpellier

⁴ ⁵ Raymond lambie . *De Sint Rochuskapel, toevlucht bij pest en besmettelijke ziekten* een uitgave van de Geschied-en heemkundige kring in Zutendaal ter gelegenheid van 350 jarig bestaan van de kapel van Sint Rochus 1985

⁵ ⁶ Rijksarchief Hasselt: Zutendaal kerk, nr 7,17,78

⁶ Rijksarchief hasselt : Parochieregisters Zutendaal nr 884

⁷ ⁸ In de teksten van Raymond Lambie wordt Naben gebruikt en in de geschriften van Pastoor Vandebek sprekt men van Noben. Uit een gesprek met R. Lambie blijkt dat in de originele teksten en parochieregisters wel degelijk gesproken wordt van Naben. Alhoewel nu in Zutendaal de naam Noben nog bestaat, integendeel met Naben.

leem en kalk. De kerkfabriek liet een stenen altaar bouwen in de kapel.⁸ De kapel werd druk bezocht door bedevaarders. Er werd regelmatig en veel geofferd. Dat lokte dieven en plundersaars en ook het beeld van Sint Rochus werd meegenomen en nooit meer teruggevonden.

In het jaar 1782 kreeg de toenmalige pastoor Wuyts een relikwie van de heilige Rochus en de Paus verleende een volle aflaat aan alle bedevaarders die de kapel te Gewaai bezochten op de eerste zondag van mei en op de feestdag van Sint Rochus op 16 augustus. Dat deze gewoonte om aflaten te verlenen nog niet uitgestorven is bleek onlangs toen paus Benedictus een aflaat verleende aan allen die dit jaar (2008) op bedevaart trekken naar O.L.Vrouw van Lourdes, want dan is het 150 jaar geleden dat O.L.Vrouw er verscheen aan Bernadette Soubirou.⁹ Volgens Lambie Lambert heeft in zijn huis (Rochusstraat, 5, de toenmalige boerderij van Hendrik Van Hengel) tijdens de Franse revolutie pastoor Halloen ondergedoken gezeten. Hij zat verstopt tussen de open haard en de voorgevel en zo kon hij onder het dak wonen. Er was een klein raampje in het dak gemaakt zodat hij van daaruit zicht had op de kapel. Voor de opening waar hij diende door te kruipen hing men een korenwan, die het gat verborgen hield. Als alles veilig was ging hij in de kapel de mis doen. Deze pastoor had alle archieven van de kapel verborgen in een kist, maar deze zijn tijdens een brand in de boerderij opgebrand, zodat alle archieven, van de kapel verloren zijn gegaan.¹⁰

In het midden van de 19de E duiken weer overal ziektes op en in 1865 breekt in Zutendaal de tyfus en de cholera uit. Men keert zich weer tot Sint Rochus voor hulp en genezing. Vanaf dan wordt Rochus vermeld als 2de patroonheilige van het dorp en verschijnt zijn beeltenis op de medailles van O-L- Vrouw van Zutendaal. In de parochiearchieven schrijft pastoor Vanderhallen in augustus 1866 dat in één week rond 4000 bedevaarders de kapel van Sint Rochus bezoeken.¹¹ Het grootste aantal bezoekers komt uit Maastricht, want daar woedde eveneens een cholera epidemie. Het groot aantal bezoekers maakte vergroting van de kapel noodzakelijk. De Regout fabrieken (glas- en aardewerkfabriek gesticht door de familie Regout) uit voormalige stad financierden de uitbouw van de kapel. Er werd een voorportaal bijgebouwd en een dakruiter geplaatst op het dak. Als er vergrotingswerken starten aan de parochiekerk wordt één zijaltaar afgebroken en overgebracht naar de Rochuskapel. Tijdens de verbouwingswerken van de parochiekerk diende de Rochuskapel als vervangkerk.¹² Reeds van in de 18de eeuw werd Sint Rochus ook in de parochiekerk vereerd. Er stond een mooi

---

⁸ Theo Vandebeek Uitgave van de heemkundige kring Zutendaal 1980 “ *Uit de geschiedenis van Zutendaal* ” : p203 tot 206.

⁹ Wat is de moderne betekenis van een aflaat? Artikel uit Het Belang van Limburg en VRT nieuwsbericht van december 2007

¹⁰

1

1

Lambie Lambert 72j Fordarbeider, nu gepensioneerd.

¹¹ Theo Vandebeek Uitgave van de heemkundige kring Zutendaal 1980 “ *Uit de geschiedenis van Zutendaal* ” : p203 tot 206.

¹² 13 Raymond lambie *De Sint Rochuskapel, toevlucht bij pest en besmettelijke ziekten* een uitgave van de

Geschied-en heemkundige kring in Zutendaal ter gelegenheid van 350 jarig bestaan van de kapel van Sint Rochus 1985

Rochusbeeld in de kerk met naast hem de engel die hem kwam troosten tijdens zijn gevangenschap. Dit beeld bevindt zich nu nog in de pastorie op de eerste verdieping op de overloop. Ter vervanging van dit beeld werd in 1922 een zijaltaar gebouwd ter ere van Sint Rochus . Het werd in hout gesneden door Gussé van Hasselt en geschonken door de parochianen.^{13*} Het altaarstuk is een sculptuur in neogotische stijl in blank eikenhout, waardoor het wat lijkt op een middeleeuws retabel. Verticaal bestaat het uit 2 delen . Op het onderste gedeelte wisselen 4 pilasters en gotische spitsboogramen elkaar af. Bovenaan lijkt het op een drieluik met in het midden de H Rochus voorgesteld als pelgrim en op de zijpanelen aan de linkerzijde bezoekt hij een man op zijn ziekbed en aan de rechterzijde zegen hij de dieren.

Huidige situatie

Uitzicht van de kapel

Exterieur

Deze kapel kende 2 bouwfases volgens de gevonden archieven, maar volgens de analen van de bevolking en de gevonden relictien moeten er meerdere geweest zijn. Men kan nog duidelijk de bouwnaad zien van de 2de fase. Het oudste gedeelte dateert uit de 17de E en was een klassieke gotische Maasstijl met spitsboogvensters. De 2de uitbreiding dateert van einde 19de E als er een portiek wordt bijgebouwd (die gefinancierd werd door de Regout fabriek(glas en aardenwerfabriek) uit Maastricht en de laatste grondige restauratie gebeurde in de 60tiger jaren. Niet enkel het dak werd vernieuwd en aangepast, maar ook de ramen, dorpels en portaal. Tevens werd de kapel toen grijs geschilderd. Van Harry Beerts verneem ik dat de kapel volgens hem ouder zou zijn dan beschreven in de boekjes. Tijdens de herstellingswerken aan het dak in de jaren 90 heeft hij meegeholpen aan het dak. Toen hebben ze in de spits bovenaan het dak een steen ontdekt met het volgende opschrift: St Roche ORA P. NOBIS ANNO 1451 14 AUGUST.” Deze steen hebben ze dan weggenomen en ingemetseld aan de binnenkant van het portaal. Het schilderen van het gebouw zou gebeurd zijn omdat de bakstenen in een slechte staat zouden verkeren.

Niemand van de mensen waarmee ik gesproken heb kan zich herinneren dat het uitzicht van de kapel anders zou geweest zijn dan nu. Er is nochtans een grote discrepantie tussen het schilderij van A Maclot(een Genks landschapsschilder 1877-1959) van 1912 en de kapel nu. Op het schilderij zie je een afbeelding van de vroegere kapel met dakruiter , pannendak en spitsboogramen en zie je ook de naad van de 2de bouwfase .¹⁴

Nu is het een bakstenen gebouw met 2 spitsboogramen zoals voorheen. De dakruiter is verdwenen en in de plaats is er nu een voorgevel met naast de ingang , in de vorm van een spitboog, 2 lisenen, die tot aan het dak rijken, waardoor je het uitzicht van een soort trapgevel krijgt. Duidelijk neo-gotisch. Aan de buitenkant boven de ingang hangt een kruisbeeld. Het zadeldak is uitgevoerd in leien i.p.v. van de vroegere dakpannen. De buitenkant is nu witgekalkt, maar zou best eens een nieuwe onderhoudsbeurt kunnen gebruiken. Het bovenstuk van de spitboogramen is uitgevoerd in Maastrichtersteen, maar heeft door de jaren heen fel

---

¹³ Theo Vandebeek Uitgave van de heemkundige kring Zutendaal 1980 “ *Uit de geschiedenis van Zutendaal*” : p203 tot 206.

¹⁴ Harry Beerts : dakwerker, nu gepensioneerd 80j. Jarenlang gemeenteraadslid, eerste schepen en schepen van openbare werken, provincieraadslid

geleden. Verschillende stukken zijn afgebrokkeld. Ook de Maastrichtersteen is overschilderd, waardoor je nauwelijks kan zien welke de ondergrond is.

Interieur

Vooraan zie je het houten altaar uit de voormalige parochiekerk met bovenaan een beeld van OL Vrouw (het huidige beeld is niet meer het originele beeld) onder een triomfboog met rozen. In het midden van het altaar op een plankje staat het beeld van sint Rochus. Hij wordt er voorgesteld als een pelgrim, met een opvallend kleed, waarop duidelijk de pestwonde zichtbaar is en naast hem de hond. Aan de voet van het altaar rechts bemerk je nog een Sint Rochus, een gepolychromeerd neogotisch beeld, maar dit beeld is veel groter dan het altaarbeeld. Links van het altaar staat er nog een derde Rochusbeeld in kalk gegoten en wit geschilderd.

In de kapel staan er 36 stoelen. Dat maakt dat deze kapel kan gebruikt worden voor religieuze plechtigheden met een beperkte groep, zoals blijkt tijdens de verbouwingen van de kerk in het begin van de 20ste E.

Het plafond is nu een neogotisch kruisribgewelf. De muren zijn wit bepleisterd. De vloer is van rode gebakken tegels.

De kapel is eigendom van de kerkfabriek en zowel Lambie Alain als Cops Antoine beschikken over een sleutel. Enkel zij kunnen je toegang verlenen tot de kapel.

De traditie en de verschillende gebruiken

De kapel is in een zeer goede staat van onderhoud (binnen). In een gesprek met Mv Helena Nijs verneem ik dat zij gedurende 30 jaar volledig belangeloos heeft ingestaan voor het onderhoud. Als haar gezondheid wat achteruitging heeft ze die taak overgedragen aan Crijns Elisabeth, die sinds kort daarmee gestopt is omdat ze naar een bejaardentehuis is vertrokken. Nu is men op zoek naar een nieuwe kracht om de kapel te onderhouden. Zij vertelt me over de grote groepen bedevaarders, die voor de 1ste WO uit Maastricht naar de Sint Rochuskapel kwamen. Deze verhalen heeft zij vernomen van haar moeder. Tijdens en na de 1ste WO zijn de stromen Nederlanders weggebleven. Nu komen er nog maar sporadisch enkele pelgrims. Maar meestal zijn dat dan auto's met Nederlandse nummerplaat. Van de Nederlanders bestaan er ook ex-voto's in zilver, die vroeger in de kapel bewaard bleven. Nu liggen deze opgeslagen in dozen op de zolder van de pastorie.

In de wijk Gewaai was het de gewoonte als er iemand van het gehucht, de laatste sacramenten had gekregen men gedurende 3 dagen ging bidden aan de kapel. Tevens deed men datzelfde als een persoon van Gewaai overleden was.

Lambie Lambert en Cops Antoine vermelden dat Rita Camps, een dame die in 2007 overleden is aan kanker dagelijks in de St Rochuskapel kwam bidden. Dan liet men haar binnen in de kapel, zodat zij kon uitrusten en bidden. Zij zag haar ziekte als een moderne vorm van de pest en kwam daarom naar St Rochus voor steun en genezing.

Nu wordt er nog regelmatig geofferd door toevallige voorbijgangers of bedevaarders, zodat men kaarsjes kan laten branden.

De viering van Sint Rochus op 16 augustus was altijd een groot feest met processie en misviering. Begin van de jaren negentig vertelt Cops Antoine dat de toenmalige pastoor van de parochie geen zin meer had om Sint Rochus nog te vieren bij gebrek aan belangstelling. Daarop heeft de buurtschap een comité opgericht, waar Alain Lambie voorzitter van is. De Rochuskapel in Zutendaal

Brouns Paulette

bedoeling is de traditie verder te zetten en door er een groot volksfeest aan te koppelen heeft men de traditionele misviering en hondenwijding nieuw leven ingeblazen. In 1995 is men hiermee gestart en nu is dit jaarlijks een groots volksevenement waar zeker 400 à 500 mensen op af komen. Alain Lambie, de drijvende kracht van dit evenement vertelt dat zij aanvankelijk een mis deden en nadien een aperitiefconcert organiseerden voor een 150 mensen. Men bleef dan praten en gezellig samen zijn tot 14u30. Aanvankelijk maakte men reclame voor de St Rochusviering. Dit is nu niet meer nodig. De bedoeling is vooral de traditie in ere te houden. Zelfs bij slecht weer gaat de viering door. De heer Cops, die mede in het buurtcomité zit vertelt enthousiast over dat feest en wat dit teweegbrengt in de buurt. De samenhang en buurtschap worden erdoor bevorderd. Misschien moet men Sint Rochus en zijn kapel nu zien als een bindmiddel voor de hele buurtschap en is dat de moderne vorm van een mirakel.

Bibliografie

Informatiebrochures Zutendaal jaargang 1986 tot 2008
Hans Geybels *cursus voor de gidsenopleiding Volkscultuur Limburg 2007*
Infobrochures Zutendaal kerk van 1996

Gesprekken met volgende personen uit Zutendaal:

Pastoor Vanheusden, pastoor van de parochie.
Beerts Harry, gepensioneerd dakwerker, 80j, 41 gemeenteraadslid , gewezen schepen van openbare werken, 1ste schepen en ex provincieraadslid
Cops Antoine, 59j, gepensioneerd ex wapenmeester FN fabrieken Zutendaal
Nijs Helena 74j gepensioneerd, huishoudster
Lambie Alain bediende , 45j , voorzitter van het buurtcomité
Lambie Raymond, gemeentebediende, voorzitter heemkundige kring
Lambie Lambert 72j gepensioneerd ex Fordarbeider

Bijlage

Foto's van de kapel St Rochus

Voorkant sint Rochuskapel

Zijkant Sint Rochuskapel

Steen gevonden in dakconstructie

Rochuskapel in Zutendaal

Brouns Paulette

Houten altaar in St Rochuskapel

Rochusbeeld op het altaar
Rochuskapel in Zutendaal

Brouns Paulette

Zijaltaar van Sint Rochus in de O.L Vrouwekerk (hoofdkerk van Zutendaal)

Beeld van Sint Rochus uit de hoofdkerk, dat nu in de pastorie staat

Rochuskapel in Zutendaal

Brouns Paulette